

Відповідно до недавніх досліджень, які виступають за виявлення дисциплінарної грамотності, наші висновки показують, що це процес визначення специфічної складової дисциплінарної грамотності, яка має бути цільовою точкою для конкретної освіти. Проте, ми ще не готові запропонувати унікальну класифікацію дисциплінарної грамотності, яка відповідатиме кожній професійній дисципліні.

Ключові слова: *грамотність, дисциплінарна грамотність, загальні навички, розвиток спеціальних навичок, стратегій розвитку дисциплінарної грамотності.*

РЕЗЮМЕ

Ляшенко Ирина. Развитие дисциплинарной грамотности как основной стандарт образования.

Современные требования к качеству образования требуют постоянного совершенствования подходов к поискам оптимального обучения, поскольку последние годы отмечается растущая тенденция развития коммуникации и снижения качества усвоения материала у студентов. Современное обучение ориентировано на развитие общих навыков, но, с другой стороны, современная система образования не ставит ударение на развитии специальных профессиональных навыков, на которые и направлены основные умения. В данной работе рассматривается анализ понятия дисциплинарной грамотности, которая призвана углубить процесс обучения с целью гармоничной работы всех общих компонентов на потребности целевых специфических навыков. Работа дает литературный обзор дисциплинарной грамотности в процессе обучения.

Ключевые слова: *дисциплинарная грамотность, грамотность, развитие специальных навыков, общих навыков, стратегий развития дисциплинарной грамотности.*

УДК 37.013.43

Людмила Пономаренко
Сумський державний педагогічний
університет імені А.С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-4591-563X
DOI 10.24139/2312-5993/2019.07/090-099

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК СПОСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА РІВНІ ГРОМАДИ

Стаття присвячена вивченню змісту поняття «соціальне партнерство», а також визначенню соціального партнерства як способу вдосконалення системи надання соціальних послуг на рівні громади. Соціальне партнерство розглядається як організована співпраця між різними соціальними інститутами, включаючи державні і громадянські організації, а також комерційний сектор. Представлено принципи та проблеми становлення соціального партнерства у сфері надання соціальних послуг на рівні громади. Висвітлено переваги від співпраці державних та громадських організацій у сфері надання соціальних послуг на рівні громади.

Ключові слова: *соціальне партнерство, соціальний захист, громадські організації, децентралізація, територіальна громада, комерційний сектор, державні соціальні інститути, соціальні послуги.*

Постановка проблеми. Нині ми є свідками значних демократичних змін у державі, які пов'язані першочергово з початком в Україні процесу децентралізації, що передбачає передачу частини повноважень органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування.

Децентралізація вимагає запровадження змін майже в усіх сферах функціонування держави і соціальна робота не є винятком. Адже вітчизняна система соціального обслуговування та надання соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, за багатьма параметрами не відповідає вимогам сьогодення, міжнародним нормам і стандартам у сфері соціального захисту населення та не задовольняє потреби українського суспільства. Загалом, існуюча система соціальних послуг залишилася доволі громіздкою й неефективною. Вона характеризується надмірною централізацією і державною монополізацією надання соціальних послуг, базується на непрозорих пільгах і неефективних соціальних грошових виплатах, які надаються забюрократизованою широкою мережею державних і комунальних закладів соціального захисту та соціальних служб (Кравченко, 2014).

До основних проблем вітчизняної системи надання соціальних послуг, які необхідно вирішити сьогодні належать:

– державна монополія у сфері надання соціальних послуг і розподілу замовлень, що призводить до бюрократизму, «ручного» режиму та знижує якість послуг;

– недооцінка ролі громадських, благодійних, релігійних організацій і місцевих ініціатив у наданні соціальних послуг у громаді;

– нечітка схема повноважень і розподілу функцій профільних міністерств, місцевих державних адміністрацій, органів самоврядування та надавачів соціальних послуг, що поглиблює протиріччя в національному законодавстві;

– відсутність єдиного підходу до фінансування стаціонарних закладів, що надають соціальні послуги, підпорядкування їх різним відомствам, а також незначні обсяги бюджетного фінансування, недосконалість механізму трансфертів фінансових ресурсів держави на рівень територіальної громади;

– недосконалість законодавства щодо прав органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій організувати послуги у громаді, визначати нормативи, стандарти якості цих послуг, що обумовлено чинною системою фінансування та регулювання, яка практично не дозволяє органам місцевого самоврядування залучати міждержавних суб'єктів надання послуг, а також шукати й розвивати власний «баланс послуг» (стаціонарних і альтернативних) відповідно до специфічних потреб конкретної громади;

– надмірна залежність місцевого самоврядування від рішень центральної виконавчої влади, зокрема в питаннях планування послуг і формування мережі соціальних служб, формування та виконання місцевих бюджетів;

– відсутність ретельного аналізу попиту і пропозицій соціальних послуг;

– відсутність системи контролю після надання послуги конкретній особі та оцінювання клієнтом якості соціальної послуги;

– недостатня кількість високопрофесійних соціальних працівників служб (Кравченко, 2014).

Вважаємо, що означені проблеми можливо вирішити лише за умови того, що члени громади візьмуть на себе відповідальність за її розвиток, а також буде запроваджено на рівні громади соціальне партнерство, спрямоване на вдосконалення системи надання соціальних послуг на рівні громади.

Аналіз актуальних досліджень. Зауважимо, що проблемою децентралізації державної влади й органів місцевого самоврядування в Україні займалися такі дослідники, як Л. Белів, В. Ковальова, К. Линьок, А. Ткачук та ін.; питання реформування системи соціальних послуг стало предметом дослідження В. Гошовської, К. Дубич, М. Кравченко, Е. Лібанової, В. Скуратівського, О. Черниш та ін.; соціальне партнерство як науковий феномен взаємодії розглядали Н. Балабанова, О. Доронін, І. Дубровський, В. Жуков, Б. Ільченко, А. Колодій, О. Крутій, Б. Кухта, О. Куценко, О. Мірошниченко, Д. Неліпа, Н. Нижник, Л. Пашко, О. Попов, А. Сіленко, В. Скуратівський та інші.

Правовою основою для запровадження соціального партнерства на рівні громади є національні законодавчі та нормативні акти, які регулюють соціально-трудові відносини, зокрема такі закони України: «Про зайнятість населення»; «Про колективні договори і угоди»; «Про оплату праці»; «Про охорону праці» тощо, Укази Президента України: «Про Національну раду соціального партнерства»; «Про Національну службу посередництва і примирення» та ін.

Разом із тим, незважаючи на зростання числа публікацій із визначеної наукової проблеми та існуюче нормативне підґрунтя для його організації, низка суттєвих питань, які пов'язані з інституційним забезпеченням системи соціального партнерства, потребують подальшого вивчення. Особливої актуальності в умовах децентралізації набуває проблема організації соціального партнерства як шляху вдосконалення системи надання соціальних послуг на рівні громади.

Відповідно, **метою статті** є розкриття сутності поняття соціальне партнерство та окреслення соціального партнерства як шляху вдосконалення системи надання соціальних послуг на рівні громади.

Методи дослідження. Реалізація мети статті здійснювалася із застосуванням комплексу теоретичних методів дослідження. Зокрема, використано такі загальнонаукові теоретичні методи, як: системно-структурний метод; метод теоретичного аналізу й узагальнення наукової літератури; метод порівняльного аналізу та узагальнення даних.

Виклад основного матеріалу. Розгляд окресленого питання вважаємо доцільним розпочати з визначення сутності понять «партнерство» та «соціальне партнерство».

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови «партнерство» трактується як: 1. Положення партнера, того, хто бере участь із ким-небудь у спільній справі, занятті. 2. Узгоджені, злагоджені дії учасників спільної справи. 3. Взаємні відносини, контакти держав, громадських угруповань, підприємств та ін., основані на взаємовигідності та рівноправності (Бусел, 2004, с. 708).

Оскільки поняття «соціальне партнерство» утворене з двох слів, розглянемо також зміст терміну «соціальний». Знаходимо таке його тлумачення у словнику: 1. Пов'язаний із життям і стосунками людей та суспільства... 2. Який має на меті зміну суспільних відносин (Бусел, 2004, с. 1164). Отже, в цілому можемо розглядати поняття «соціальне партнерство» як узгоджені, злагоджені стосунки партнерів, які пов'язані спільною справою.

У словнику-довіднику «Социальное партнерство» цей термін визначається як «специфічний тип суспільних відносин, притаманних цивілізованому суспільству ринкової економіки. Він характеризується такими основними рисами: це відносини між суб'єктами, сторонами, що мають разом зі спільними, тотожними інтересами, і принципово різні, інколи протилежні соціальні, економічні й політичні інтереси; ці відносини орієнтуються не на конфронтацію сторін, а на пошук, досягнення соціального консенсусу, на забезпечення оптимального балансу в реалізації різних, специфічних інтересів суб'єктів, сторін соціального партнерства, за якого підприємець може забезпечити собі стабільне отримання відповідного прибутку, а найманий працівник – гідні (за мірками свого суспільства) умови існування; нарешті, це такий тип відносин, у якому об'єктивно зацікавлені всі найважливіші соціальні групи, держава в цілому, оскільки при ньому забезпечується соціальна стабільність суспільства, його прогресивний соціально-економічний розвиток» (Социальное партнерство: словарь-справочник, 1999, с. 192-193).

Цілком погоджуємося з думкою А. Базилюк, яка зазначає, що «соціальне партнерство слід представляти як форму існування різних суб'єктів суспільних відносин, які стають партнерами в здійсненні виробництва, тобто стають зацікавленими учасниками єдиного процесу, сторонами соціального партнерства, які на принципах співпраці, пошуку

компромисів, узгодженості дій у реалізації своїх інтересів домовляються на демократичних засадах про оптимальні параметри соціально-економічного розвитку, визначають умови створення та розподілу виробленої продукції і зобов'язуються їх виконувати» (Базиліук, 1997, с. 25).

Підсумовуючи зауважимо, що в своєму дослідженні ми керуємося тлумаченнями поняття «соціальне партнерство», представленими в енциклопедичних виданнях із соціальної роботи, а саме розуміємо його як конструктивну взаємодію інститутів держави та місцевого самоврядування, бізнесу й громадських організацій з метою ефективного розв'язання актуальних проблем, створення сприятливого соціального клімату та забезпечення суспільної згоди (Соціальна педагогіка: мала енциклопедія, 2008, с. 177); відносини щодо розподілу та використання ресурсів у соціальній сфері, які існують між трьома секторами (партнерами): державним, комерційним і громадським (Головатий та Панасюк, 2005, с. 399).

Важливою умовою успішного соціального партнерства, спрямованого на вдосконалення системи надання соціальних послуг на рівні громади, є дотримання принципів його організації. Серед яких доцільно виділити такі:

- загальний і міцний мир без загострення соціальних конфліктів може бути встановлений лише на основі соціальної справедливості;
- в умовах глобалізації ненадання в будь-якій країні працівникам покращених умов праці є перешкодою для інших країн, які бажають покращити становище працівників;
- свобода слова і свобода об'єднання є необхідними умовами постійного прогресу;
- злиденність у будь-якому місці є загрозою для загального добробуту;
- всі люди, незалежно від раси, віри й статі мають право на матеріальний добробут і духовний розвиток в умовах свободи та гідності, сталості економічних умов і рівних можливостей;
- повна зайнятість і зростання життєвого рівня (Алексеїчук, 2009, с.10).

Зауважимо, що соціальне партнерство може забезпечити взаємодію соціальних суб'єктів у будь-якій сфері – економічній, політичній, культурній, соціальній та ін.

У сучасному науковому фонді суб'єктами соціального партнерства визначаються: 1) уряд, який представляє державу і володіє таким політичним ресурсом, як влада, що дає змогу дозволяти, забороняти, надавати повноваження тощо; 2) працедавці, які представляють комерційний сектор (ринок) і економічні ресурси, що уможливають фінансування соціальних програм; 3) громадські об'єднання (профспілки, волонтерські організації, групи самодопомоги, релігійні об'єднання тощо –

т. зв. третій сектор), що представляє громадянське суспільство, надає людські ресурси та використовує солідарність між людьми як ресурс (Головатий та Панасюк, 2005, с. 399).

Важливість ролі партнерства як шляху вдосконалення системи надання соціальних послуг на рівні громади зумовлена тим, що взаємодія та партнерство є інструментами розвитку територіальної громади, які відображають динаміку участі організованих груп населення, що через ідеї громадськості або благодійної діяльності опікуються інтересами, потребами представників своєї громади; за умови ресурсних обмежень для вирішення великого кола соціальних проблем взаємодія між різними державними та неурядовими організаціями дозволяє розвивати адресні технології допомоги різним категоріям клієнтів; наявність реальної практики співпраці між владою, бізнесом та громадськими організаціями мінімізує протистояння інтересів громадян та влади особливо з питань соціального самопочуття дітей, молоді, різних категорій сімей, які перебувають у кризовому стані та потребують особливої уваги (Соціальна педагогіка: мала енциклопедія, 2008, с. 177).

Переваги співпраці державних та громадських у своєму дослідженні виділяє О. Безпалько:

1) для ГО: використання приміщень державних служб для проведення своєї роботи; засвоєння досвіду соціально-педагогічної діяльності фахівців соціальних служб; надання послуг більшій кількості клієнтів, що є цільовою групою для ГО;

2) для державних соціальних служб: підвищення рівня професіоналізму фахівців шляхом участі в заходах (семінари, тренінги, круглі столи та ін.), що спрямовані на оволодіння новими соціально-педагогічними технологіями роботи з цільовими категоріями населення, які проводять ГО; упровадження нових видів соціальних послуг для різних груп клієнтів; розробка нових форм та методів, що дозволяють більш ефективно вирішувати певні соціальні проблеми (Безпалько, 2006, с. 243).

Зазначимо, що вибудовування соціального партнерства, у тому разі й на рівні територіальної громади, достатньо складний процес, який проходить декілька етапів. Перший етап – це етап взаємної адаптації, під час якого відбувається пошук і знайомство партнерів, визначення спільних інтересів, вивчення особливостей діяльності суб'єктів-партнерів. Другий етап відзначається визначенням мети й завдань, змісту взаємодії партнерів, можливостей кожного суб'єкта у співпраці. При цьому варто враховувати потреби та інтереси кожного, виробляти спільні правила взаємодії. Якщо розглядати ці етапи соціального партнерства на рівні громади на особистісному рівні, то сутність їх полягатиме в спілкуванні, взаємодії та співпраці між державним, комерційним та громадським секторами. Етап довірчих відносин у різних суб'єктів партнерства відбувається неоднаково, на

них може впливати багато чинників: рівень культури партнерів, комунікаційні вміння, умови співпраці тощо. Важливо, що в партнерів, які досягають довірчих відносин, знижується рівень взаємоконтролю, а підвищується взаємна відповідальність за результати діяльності. На цьому етапі відбувається спільне обговорення інноваційних практик, взаємодопомога й взаємопідтримка сторін, забезпечується позитивний психологічний настрій у співпраці, узгоджуються позиції, здійснюється вибір пріоритетів. Наступний етап творчої взаємодії набуває особливих ознак, зокрема ефективності взаємовідносин, співдружності, розвитку суб'єктів, що перебувають у взаємодії (Калініна та Лісова, 2019, с. 109).

Ефективність співпраці, взаємодії партнерів устанавлюється за такими критеріями: 1) активність партнерів у визначенні цілей (на близьку й далеку перспективу) та планування спільних заходів щодо їх досягнення; 2) їх відповідальність за спільний результат; 3) тип відносин: довіра, взаємоповага, відкритість, щирість, чесність тощо (Калініна та Лісова, 2019, с. 112).

Значущість соціального партнерства для вдосконалення системи надання соціальних послуг на рівні громади обумовлена тим, що комплексний вплив фахівців різних організацій на осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах формує відчуття суспільної приналежності її членів, надає клієнтам значно ширші можливості для самореалізації та посилює їхню відповідальність перед громадою.

При цьому, підтримуючи позицію О. Ботанова, зауважимо, що кожна територіальна громада, під час ретельного розгляду виступає у вигляді специфічної системи, зумовленої історичними, національно-культурними, соціально-економічними, демографічними та іншими особливостями, що й зумовлює територіальну диференціацію їх функцій (Батанов, 2000, с. 11). Відповідно, організовуючи соціальне партнерство на рівні територіальної громади, ми маємо враховувати її особливості.

На рівні громади одним із основних агентів співпраці ми вбачаємо місцеві громадські організації, оскільки їх досвід роботи є особливо цінним для організації соціальних послуг, яка здійснюється адресно.

Нині в українському суспільстві зростає усвідомлення того, що професійні працівники соціальної сфери та державні програми, які ними реалізуються, незважаючи на їхні добрі наміри, не можуть повною мірою забезпечити комплексне розв'язання взаємопов'язаних соціальних проблем (Зверева та Петрочко, 2007, с. 169). На нашу думку, саме соціальні послуги громадських організацій здатні частково заповнити ніші у сфері надання послуг для сімей та осіб у складних життєвих обставинах у державній системі надання соціальних послуг. Адже, як свідчить практика соціальної роботи в Україні, зазвичай, саме громадські організації розробляють і апробують пілотні моделі та схеми роботи, які потім упроваджуються на загальнодержавному рівні. Так, значний внесок у впровадження в Україні

відповідного зарубіжного досвіду, включно з розробкою методик належить ГО, серед яких – «Надія та житло для дітей», «Партнерство «Кожній дитині», «Сонячне сяйво».

Проте аналіз соціальної роботи на рівні територіальної громади показав, що реальна участь громадських організацій у взаємодії із органами влади є недостатньою, тому що відсутня відповідна кількість первинних організацій та їхній кількісний (деколи і якісний) кадровий склад не завжди відповідає сучасним вимогам. Це означає, що органи влади й місцевого самоврядування мають готувати кадри, розробляти механізми, упроваджувати технології, використовувати інші засоби та ресурси для забезпечення повноцінної співпраці з громадськістю, реалізації механізму соціального партнерства.

Причин, чому соціальне партнерство в нашій державі досі не сформоване як дієвий механізм, чимало, зокрема:

- недосконалість нормативно-законодавчої бази;
- низька мотивація роботодавців у соціальному діалозі;
- невизначеність ролі держави в інституті соціального партнерства;
- відсутність цілісної концепції соціального партнерства, на якій би базувалося реформування економічної та соціальної політики держави;
- формальний характер угод, договорів, відсутність відповідальності за їх порушення (Василенко та Василенко, 2011, с. 50-57).

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Організація соціального партнерства на рівні територіальної громади з метою вдосконалення системи надання соціальних послуг в Україні сьогодні лише встановлюється, зокрема завдяки реалізації процесу децентралізації. Соціальне партнерство нині є основною формою регулювання взаємовідносин між державою, бізнесовим та громадським секторами. Державою створено законодавчі, інституційні передумови для ефективного функціонування соціального партнерства. Проте система соціального партнерства в країні серйозного розвитку поки що ще не отримала. В умовах сучасної соціально-економічної дійсності ефективна взаємодія всіх складових партнерства вимагає адекватного вирішення проблем соціального партнерства на всіх рівнях державного й регіонального управління в тісній співпраці з громадським та комерційним секторами. Відповідно, соціальне партнерство повинно стати запорукою успішного здійснення соціальних послуг на рівні територіальної громади, оскільки гармонійно поєднує економічні інтереси держави, бізнесу і населення.

Розробка моделі співпраці державного, комерційного та громадського секторів у сфері надання соціальних послуг на рівні громади виступає однією з перспектив наших подальших наукових розвідок.

ЛІТЕРАТУРА

- Алексейчук, В. В. Теоретичні підходи до обґрунтування сутності поняття соціального партнерства. *Держава та регіони. Серія: державне управління, 1*, 10-13 (Alekseichuk, V. V. Theoretical approaches to substantiation of the essence of the concept of social partnership. *State and regions. Series: Public Administration, 1*, 10-13).
- Базиліук, А. В. (1997). Соціальне партнерство як засіб вирішення соціально-економічних проблем. *Україна: аспекти праці, 1*, 22-25 (Basiluk, A. V. (1997). Social partnership as a means of solving socio-economic problems. *Ukraine: Aspects of Labor, 1*, 22-25).
- Батанов, О. В. (2000). *Функції територіальних громад як суб'єктів місцевого самоврядування в Україні* (автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02). Київ (Batanov, O. V. (2000). *Functions of territorial communities as subjects of local self-government in Ukraine* (PhD thesis abstract). Kyiv).
- Безпалько, О. В. (2006). *Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи*. Київ: Науковий світ (Bezpalcko, O. V. (2006). *Organization of social and pedagogical work with children and youth in the territorial community: theoretical and methodological foundations*. Kyiv: The Scientific World).
- Бусел, В. Т. (2004). *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ. с. 708 (Busel, W. T. (2004). *A great explanatory dictionary of modern Ukrainian*. Kyiv. p. 708).
- Василенко, Л. І., Василенко, А. В. (2011). Формування місцевих бюджетів та соціальне партнерство. *Фінанси та банківська справа Вісник КНТЕУ, 1*, 50-57 (Vasilenko, L. I., Vasilenko, A. V. (2011). Formation of local budgets and social partnership. *Finance and Banking KNUTU Bulletin 1*, 50-57).
- Головатий, М. Ф. (2005). *Соціальна політика і соціальна робота: термінологічно-понятійний словник*. Київ: МАУП (Holovaty, M. F. (2005). *Social policy and social work: a vocabulary*. Kyiv: MAUP).
- Гриценко, Н. Н., Волков, Ю. Е., Гайнуллина, Ф. И. и др. (1999). *Социальное партнерство: словарь-справочник*. Москва: Экономика (Hrytsenko, N. N., Volkov, Yu. E., Hainullina, F. I. (1999). *Social partnership: vocabulary reference*. Moscow: Economics).
- Зверева, І. Д. (2008). *Соціальна педагогіка: мала енциклопедія*. Київ: Центр учбової літератури (Zvereva, I. D. (2008). *Social pedagogy: a small encyclopedia*. Kyiv: Center for Educational Literature).
- Зверева, І. Д., Петрочко, Ж. В. (2007). *Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації*. Київ: Фенікс (Zvereva, I. D., Petrochko, Zh. V. (2007). *Integrated social services: theory, practice, innovation*. Kyiv: Phoenix).
- Калініна, Л. М. Лісова, Н. І. (2019). Соціально-педагогічне партнерство як демократична модель державно-громадської взаємодії та компонента підручника для керівника освіти. *Проблеми сучасного підручника, 22*, 106-120 (Kalinina, L. M. Lisova, N. I. (2019). Socio-pedagogical partnership as a democratic model of state-public interaction and a textbook component for the head of education. *Problems of the Modern Textbook, 22*, 106-120).
- Кравченко, М. В. (2014). Механізми децентралізації соціальних послуг в Україні. *Демократичне врядування*. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_14_8 (Kravchenko, M. V. (2014). Mechanisms of decentralization of social services in Ukraine. *Democratic governance*. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_14_8

РЕЗЮМЕ

Пономаренко Людмила. Социальное партнерство как способ усовершенствования системы предоставления социальных услуг на уровне общины.

Статья посвящена изучению содержания понятия «социальное партнерство», а также определению социального партнерства как способа совершенствования системы предоставления социальных услуг на уровне общины. Социальное партнерство рассматривается как организованное сотрудничество между различными социальными институтами, включая государственные и гражданские организации, а также коммерческий сектор. Представлены принципы и проблемы становления социального партнерства в сфере предоставления социальных услуг на уровне общины. Освещены преимущества от сотрудничества государственных и общественных организаций в сфере предоставления социальных услуг на уровне общины.

Ключевые слова: социальное партнерство, социальная защита, общественные организации, децентрализация, территориальная община, коммерческий сектор, государственные социальные институты, социальные услуги.

SUMMARY

Ponomarenko Lyudmila. Social partnership as a way of improving the system of providing social services at the community level.

The article is devoted to exploring the meaning of the concept of “social partnership”, as well as defining social partnership as a way of improving the system of social services at the community level. The purpose of the article is to reveal the essence of the concept of social partnership and to define social partnership as a way of improving the system of social services at community level. The purpose of the article was realized with the use of a set of theoretical research methods: system-structural method; method of theoretical analysis and generalization of scientific literature; method of comparative analysis and generalization of data. Social partnership is defined as organized cooperation between different social institutions, including government and civic organizations, as well as the commercial sector. The principles and problems of social partnership formation in the field of social services at community level are presented. The benefits of cooperation between state and public organizations in the field of community-based social services are highlighted. It is established that organization of social partnership at the level of the territorial community in order to improve the system of providing social services in Ukraine is only being established today, in particular through the implementation of the decentralization process. At the same time, it is now the main form of regulation of the relationship between the state, business and public sectors. The state has created legislative, institutional prerequisites for the effective functioning of social partnership. Non-governmental organizations have experience in providing community-based social services and opportunities to implement social focus projects. In today's socio-economic reality, effective interaction of all components of the partnership requires an adequate solution to the problems of social partnership at all levels of state and regional government in close cooperation with the public and commercial sectors. Accordingly, social partnership should be the key to successful implementation of social services at the territorial community level, since it harmoniously combines the economic interests of the state, business and the population. Developing a model for collaboration between the public, commercial and public sectors in community-based social services is one of the perspectives of our further scientific exploration.

Key words: social partnership, social protection, public organizations, decentralization, territorial community, commercial sector, state social institutions, social services.